

2011-miit 2019-imut utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartunut aallaqqaasiut

Aallaqqaasiut

Saqqummersitami matumani pisortanit utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartut aningaasallu tunniunneqartut annertussusaat naatsorsorneqarput.

Ikiorsiissutit isertitanut taarsiissutaasut pingaarnertut sammineqarput

Saqqummersitami isumaginninnikkut ikiorsiissutit, tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit inuussutissarsiorluni isertitaqannginnermi tunniunneqartartut, sammineqarput. Ikiorsiissutit pineqartut suliffeqannginnermi, napparsimanermi allatigulluunniit isertitaqarunnaarnermi tunniunneqartarput. Ikiorsiissutit assigiinngitsut saqqummersitami sammineqartut tassaapput:

- Pisortanit ikiorsiissutit
- Suliffeqannginnermi, angerlartitaanermi napparsimanermilu suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutit
- Ernereernermi ullormusiat il.il.

Saqqummersitap ilusilersornera

Saqqummersitami aallarniutigineqarput utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartut qanoq annertutiginerinik eqikkaanermik, ilaatigut ikiorsiissutinik pisartut amerlassusaat, aningaasat ikiorsiissutigineqartut amerlassusaat aammalu sumiiffinni najugaqarfinnut agguiataarnerannik imaqartumik.

Isertitanut taarsiissutit ikiorsiissutaasartut assigiinngisitaarput. Inatsit tunngaviusooq ikiorserneqarnissamullu piunasaqaatit il.il. ikiorsiissutini pineqartuni ataasiakkaarlugit annertunerusumik nassuiarneqarput.

Naatsorsuutit kommunit nalunaarsuisarfiinit nalunaarsuutit atorlugit suliarineqarput: Nalunaarsuutit tunngaviusut, suliarineri periaatsimullu tunngasut naggasiullugit nassuiarneqarput.

2011-miit 2019-imut utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartut matumani saqqummersinneqarput.

Utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartut

Kisitsisaataasivik

Kisitsisaataasivimmi isumaginninnermut tunngasut kisitsisitigut paasissutissaannik kommunikkaartumik, ikiorsiissutit suuneri, ukiut, suaassuseq, ukioq naatsorsuutillu suuneri (ikiorsiissutinik pisartut amerlassusaat imaluunniit aningaasat amerlassusaat) malillugit aallertoqarsinnaavoq.

2011-miit 2019-imut utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartut

2019-imi 4.760-it katillugit 76 mio.kr. -nik pisortanit ikiorsiissutinik pisimapput, taakkunanga 2.295-it katillugit 30 mio.kr. -nik suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutinik, aammalu 1.030-t katillugit 30 mio.kr. -nik ernereermermi ullormusianik il.il.

Pisortanit ikiorsiissutinik pisartut suliffeqanngikkallarnermilu ikiorsiissutinik pisartut 2018-imut naleqqiullugit 6 pct.-inik appariarsimapput.

Suliffeqanngikkallarnermut aningaasat ikiorsiissutigineqartut amerlassusaat 10 pct.-inik 1028-imut sanilliullugit apparsimallutik, ikiorsiissutigineqartut katillugit 5 pct.-inik apparsimasut..

Pisortanit ikiorsiissutinik pisartut 2013-imi 8.008-nik amerlassuseqarlutik amerlanerpaasimapput. Ikiorsiissutinillu pisartut nalunaarsorneqarsimasut ikinnerpaat 2019-imi 4.760-iusimapput.

Aningaasat ikiorsiissutigineqarsimasut agguataarnerisa takutippaat 2014-imi ikiorsiissutit 162,4 mio kr.-ullutik annertunerpaasimasut, 2019-imilu 75,7 mio.kr. -ullutik annikinnerpaasimallutik.

Piffissami 2011-miit 2019-imut suliffeqanngikkallarnermi ikiorserneqarsimasut 2019-imi 2.295-iullutik ikinnerpaasimapput, 2011-milu 3.405-iullutik amerlanerpaasimallutik.

Piffissami 2011-miit 2019-imut ernereermermi ullormusianik il.il. pisartut ukiumut 1.000-it missaanniittarput.

Saqqummersitami matumani ikiorsiissummik pisartagalik pisartagalittut naatsorsorneqarpoq pineqartoq ukiumi pineqartumi decembarip 31-ani Kalaallit Nunaanni najugaqarsimappat, kommunillu nalunaarsuisarfiani ukiumi naatsorsuiffiusumi ikiorsiissutip annertussusaa inuup-normuani nalunaarsorneqarsimappat.

Pisortanit ikiorsiissutinik pisartut amerlassusaanni killiliinermi ukiup ingerlanerani minnerpaamik 500 kr.-nik ikiorsiivigineqarsimasariaqarpoq. Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutinik pisartunut kiisalu ernereermermi ullormusianik il.il. pisartunut 1.000 kr.-i killigitinneqarpoq.

Takussutissiaq 1. 2011-miit 2019-imut utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartut amerlassusaat aningaasallu ikiorsiissutigineqartut annertussusaat

	Suliffeqanngik-			Suliffeqanngik-		
	Pisortanit ikiorsiissutit	kallarnermi ikiorsiissutit	Ernereernermi ullormusiat il.il.	Pisortanit ikiorsiissutit	kallarnermi ikiorsiissutit	Ernereernermi ullormusiat il.il.
	Amerlassusaat			Aningaasat (1.000 kr.)		
2011	7.833	3.405	1.042	128.328	45.818	33.001
2012	7.971	3.159	990	139.778	41.159	30.772
2013	8.004	3.065	1.025	151.775	39.381	31.164
2014	7.887	3.072	984	162.365	41.937	31.891
2015	7.111	3.096	1.019	132.654	40.517	33.343
2016	6.063	2.882	1.073	109.457	32.160	35.819
2017	5.787	2.909	1.045	103.711	38.826	36.580
2018	5.086	2.541	1.013	87.972	31.692	35.850
2019	4.760	2.295	1.030	75.685	30.252	35.879

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik, <http://bank.stat.gl/SON004> aamma <http://bank.stat.gl/SON006>

Takussutissiami 2-mi takutinneqarput 2015-imiit 2019-imut utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartut ikiorsiissutinut assigiinnngitsunut agguaanneri.

Akilerarusigassaannngitsunik pisortanit ikiorsiissutinik pisartut amerlassusaat 2014-imit 1.000-it sinnilaartarsimavaat 2018-imi ikililaarsimallutik. Akerlianik pisortanit ikiorsiissutinik akileraarutaasussanik pisartagallit piffissami tassani 35 pct.-it missaanik ikilisisimapput.

Takussutissiaq 2. 2015-imiit 2019-imut utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartut amerlassusaat, ikiorsiissutit suussusaat aningaasallu annertussusaat malillugit

	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
	Amerlassusaat					Aningaasat (1.000 kr.)				
Pisortanit ikiorsiissutit	7.111	6.063	5.787	5.086	4.760	132.564	109.457	103.711	87.972	75.685
Pisortanit ikiorsiissutit, akileraarusigassat katillugit - pilertortumik ikiorsiissutit (akileraarusigassat)	6.914	5.865	5.542	4.892	4.364	126.200	103.589	98.115	83.844	69.152
- pilersuinermut aningaasartuutinullu aalajangersimasunut ikiorsiissutit (akileraarusigassat)	1.207	975	725	..	..	9.743	7.577	5.941	..	..
- nammineq pisuusummik pissaaleqinermi ikiorsiissutit (akileraarusigassat)	6.537	5.530	5.268	..	..	115.865	95.529	91.653	..	..
Pisortanit ikiorsiissutit, akileraarusigassaangitsut katillugit	239	99	50	..	..	204	89	42	..	..
	Amerlassusaat					Aningaasat (1.000 kr.)				
Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutit	3.096	2.882	2.909	2.541	2.295	40.517	32.160	38.826	31.692	30.252
Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutit, suliffeqannginnermi	1.667	1.495	1.379	1.388	1.332	23.081	17.088	19.214	17.195	18.551
Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutit, angerlartitaanermi	649	574	665	590	423	6.526	4.247	8.086	6.647	3.327
Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutit, napparsimanermi	1.176	1.163	1.193	816	895	10.911	10.828	11.528	7.859	8.377
Ernereermermi ullormusiat il.il.	1.019	1.073	1.045	1.013	1.030	33.343	35.819	36.580	35.850	35.879

Malugiuk: Pisortanit ikiorsiissutit "Napparsimasunut kaasarfimmiut", akileraarusigassatut ikiorsiissutaasartut, ikiorsiissutitut immikkut ilanngullugit naatsorsorneqanngimmata, pisortaniilli ikiorsiissutit ataatsimut katinnerini ilanngunneqarlutik. 2018-imiit pisortanit ikiorsiissutit akileraarusigassat tamarmik katinneqarput (takuut periaatsimut immikkoortoq). 2018-imi Sermersuumut naatsorsuinermi suliffeqannginnermi ikiorsiissutinut naatsorsuutini napparsimalluni ikiorsiissutit ilanngunneqarput.

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik, <http://bank.stat.gl/SON004> aamma <http://bank.stat.gl/SON006>

Takussutissiami 3-mi 2013-imit 2019-imut pisortanit ikiorsiissutinik pisartut ukiuinut agguataarneri takutinneqarput.

Ataatsimut isigalugu pisartagallit amerlassusaat 40 pct.-inik ikilisimapput. 50-it ataallugit ukiullit akornanni pisartagallit apparnerpaasimapput (25-60 pct.-inik) 50-it sinnerlugit ukiullit akornanni 16 pct.-inik ikilimasat.

Takussutissiaq 3. 2013-imiit 2019-imut pisortanit ikiorsiissutinik pisartagallit amerlassusaat ukiui malillugit

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Katillugit	8.004	7.887	7.111	6.063	5.787	5.086	4.760
-17-inik ukiullit	70	66	32	27	31	44	118
18-29-nik ukiullit	2.847	2.845	2.561	2.156	1.978	1.628	1.376
30-39-nik ukiullit	1.548	1.547	1.446	1.257	1.245	1.080	1.013
40-49-nik ukiullit	1.816	1.634	1.374	1.044	949	767	730
50-64-inik ukiullit	1.639	1.718	1.634	1.518	1.521	1.445	1.379
65+	84	77	64	61	63	122	144
Amerlassusaat procentinngorlugu							
-17-inik ukiullit	1	1	0	0	1	0	1
18-29-nik ukiullit	36	36	36	36	34	32	29
30-39-nik ukiullit	19	20	20	21	22	21	21
40-49-nik ukiullit	23	21	19	17	16	15	15
50-64-inik ukiullit	20	22	23	25	26	28	29
65+	1	1	1	1	1	0	3

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik, <http://bank.stat.gl/SON004>

Takussutissiami 4-imi takutinneqarpoq 2013-imiit 2019-imut suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutinik pisartut ukiui malillugit agguataarneri. Ataatsimut isigalugu ikiorsiissutinik pisartut amerlassusaat 25 pct.-it missaanik ikilismapput. 18-29-nik ukiullit (34 pct.) aamma 40-49-nik ukiullit (58 pct.) 30-39-nillu ukiullit aamma ikilismallutik. 50-it sinnerlugit ukiullit ikiorsiissutinik pisartagallit 5 pct.-imik amerlisimapput.

Takussutissiaq 4. 2014-imiit 2019-imut suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutinik pisartut amerlassusaat ukiui malillugit

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Katillugit	3.065	3.072	3.099	2.882	2.909	2.541	2.295
-17-inik ukiullit	-	-	-	-	..	..	-
18-29-nik ukiullit	653	634	664	650	656	548	432
30-39-nik ukiullit	545	571	550	530	531	477	451
40-49-nik ukiullit	868	802	761	626	541	435	363
50-64-inik ukiullit	980	1.047	1.089	1.041	1.135	1.027	995
65+	19	18	32	35	44	54	54
Amerlassusaat pct.-inngorlugu							
-17-inik ukiullit	..	-	-	-	-	-	-
18-29-nik ukiullit	21	21	21	23	23	22	19
30-39-nik ukiullit	18	19	18	18	18	19	20
40-49-nik ukiullit	28	26	25	22	19	17	16
50-64-inik ukiullit	32	34	35	36	39	40	43
65+	1	0	1	1	1	2	2

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik, <http://bank.stat.gl/SON006>

Takussutissiaq 5-i malillugu piffissami 2014-imiit 2019-imut ernereernermi ullormusianik pisartagalinni 18-29-nik ukiullit missiliorlugu 2/3-inik annertutigipput.

Takussutissiaq 5. 2014-imiit 2019-imut ernereermermi ullormusianik il.il. pisartagallit amerlassusaat ukiui malillugit

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Katillugit	984	1.019	1.073	1.045	1.013	1.030
-17-inik ukiullit	9	..	..	8	..	6
18-29-nik ukiullit	669	670	679	666	659	645
30-39-nik ukiullit	260	290	341	321	302	342
40-49-nik ukiullit	44	48	44	42	37	29
50-64-inik ukiullit	..	6	..	8	10	8
65+	-	-	-	-	-	-
	Amerlassusaat pct.-inngorlugu					
-17-inik ukiullit	..	..	..	..	..	..
18-29-nik ukiullit	68	66	63	64	65	63
30-39-nik ukiullit	26	28	32	31	30	33
40-49-nik ukiullit	5	5	4	4	4	3
50-64-inik ukiullit	..	1	..	-	-	-
65+	-	-	-	-	-	-

Najoqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik, <http://bank.stat.gl/SON006>

Takussutissiaq 6.-imi 2014-imiit 2019-imut utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartut kommuninut agguataarneri takutinneqarput.

Pisortanit ikiorsiissutinik pisartagallit (34 pct.-it) Kommuneqarfik Sermersuuminngaanneerput, Kalaallit Nunaanni kommunit inuttunersaannit.

Avannaata Kommuniani pisortanit ikiorsiissutinik pisartagallit amerlassusaat 58 pct.-inik ikilisimapput. Kommunillu sinnerini 22-43 pct.-inik ikilisimallutik.

Takussutissiaq 6. 2014-imiit 2019-imut utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartut amerlassusaat kommunit malillugit

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	Amerlassusaat						Aningaasat					
	Pisortanit ikiorsiissutit katillugit											
Nuna tamakkerlugu	7.887	7.111	6.063	5.787	5.086	4.760	162.365	132.564	109.457	103.711	87.972	75.685
Kommune Kujalleq	1.202	1.120	1.046	1.035	921	855	21.076	20.310	17.822	17.514	14.898	13.759
Kommuneqarfik Sermersooq	2.866	2.483	2.174	2.092	1.865	1.634	74.919	54.983	49.521	45.969	39.114	29.567
Qeqqata Kommunia	1.082	1.043	883	841	819	843	21.283	19.943	15.484	14.090	13.094	13.673
Kommune Qeqertalik	974	951	783	724	640	683	14.790	13.595	11.151	11.136	9.179	10.036
Avannaata Kommunia	1.763	1.514	1.177	1.095	841	745	30.297	23.734	15.479	15.002	11.686	8.621
	Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutit katillugit											
Nuna tamakkerlugu	3.072	3.096	2.882	2.909	2.541	2.295	41.937	40.517	32.160	38.826	31.692	30.252
Kommune Kujalleq	474	494	460	481	413	357	7.648	8.597	7.176	8.349	6.231	5.873
Kommuneqarfik Sermersooq	773	724	681	652	552	593	11.290	10.646	8.887	8.615	7.302	9.392
Qeqqata Kommunia	558	592	587	607	496	417	6.521	6.784	5.114	6.919	4.922	4.374
Kommune Qeqertalik	536	545	561	567	524	481	6.709	6.134	5.523	8.351	7.505	5.954
Avannaata Kommunia	731	741	593	602	556	447	9.769	8.355	5.460	6.592	5.733	4.659
	Ernereerermi ullormusiat il.il.											
Nuna tamakkerlugu	984	1.019	1.073	1.045	1.013	1.030	31.891	33.343	35.819	36.580	35.850	35.879
Kommune Kujalleq	137	157	141	157	135	119	4.847	5.270	4.915	5.748	5.022	3.809
Kommuneqarfik Sermersooq	331	320	325	306	325	349	10.756	10.366	11.047	10.542	11.484	13.093
Qeqqata Kommunia	172	176	188	201	199	218	5.116	6.018	6.066	6.923	6.887	7.768
Kommune Qeqertalik	153	151	166	145	129	139	5.230	4.820	5.664	4.933	4.277	4.655
Avannaata Kommunia	191	215	253	236	225	205	5.942	6.870	8.127	8.433	8.180	6.554

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik, <http://bank.stat.gl/SON004> aamma <http://bank.stat.gl/SON006>

Ilaqtariit pisortat ikiorsiissutaannik pisartagallit

Titartakkami 7-imi 2014-imiit 2019-imut ilaqtariit pisortat ikiorsiissutaannik pisartagaqarsimasut aamma pisartakkat annertussuserisimasaat takuneqarsinnaapput. Inuit ataasiakkaat pisortat ikiorsiissutaannik pisartagallit assigalugit (Takussutissiaq 6 qulaaniittoq takuuk) takuneqarsinnaavoq ilaqtariit pisortat ikiorsiissutaannik pisartagallit 37 pct.-inik ikilisimasut. Kommunini pisortat ikiorsiissutaannik pisartagallit assinganik aamma ineriartorsimapput.

Takussutissiaq 7. 2014-imiit 2019-imut ilaqtariit pisortat ikiorsiissutaannik pisartagallit aamma ataatsimut ikiorsiissutit annertussusaat

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	Antal						Beløb					
Nuna tamakkerlugu	6.731	6.120	5.305	5.070	4.532	4.263	162.365	132.564	109.457	103.711	87.972	75.685
Kommune Kujalleq	1.041	977	923	891	807	769	21.076	20.310	17.822	17.514	14.898	13.759
Kommuneqarfik Sermersooq	2.453	2.174	1.915	1.894	1.687	1.491	74.919	54.983	49.521	45.969	39.114	29.597
Qeqqata Kommunia	947	905	773	726	725	737	21.283	19.943	15.484	14.090	13.094	13.673
Kommune Qeqertalik	841	828	702	649	578	599	14.790	13.595	11.151	11.136	9.179	10.036
Avannaata Kommunia	1449	1236	992	910	735	667	30.297	23.734	15.479	15.002	11.686	8.621

Utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartut

Takussutissiami 8-mi takuneqarsinnaavoq ilaqutariit ukiumut pisortanit ikiorsiissutinit pisartagallit, pisartagaasa annertussusaat tunngavigalugit immikkoortiterneqarsimasut. Ataatsimut isigalugu ilaqutariit pisartagallit 37 pct.-inik ikilimapput. Ikileriaatsit assigiinngitsumik inissisimapput, tassa ikiorsiissutinik annikinnernik pisartagallit (500-5.000 kr.) 12 pct.-inik ikilimammata annertuumillu (60.000 kr.-it sinnerlugit) pisartagallit 76 pct.-inik ikilinerusimallutik.

Takussutissiaq 8. Ilaqutariit pisortat ikiorsiissutaannik pisartagallit amerlassusaat, pisartakkat annertussusaanut immikkoortillugit

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	Antal					
Ikiorsiissutit						
tamakkerlugit	6.731	6.120	5.305	5.070	4.532	4.263
500-5.000 kr.	1.828	1.793	1.575	1.492	1.448	1.616
5.001-20.000 kr.	2.095	1.962	1.796	1.754	1.656	1.431
20.001-40.000 kr.	1.152	1.036	848	840	772	660
40.001-60.000 kr.	626	536	469	441	362	310
60.000 kr.-it sinnerlugit	1030	793	617	543	294	246

Takussutissiami 9-mi takuneqarsinnaavoq 2014-imiit 2019-imut ilaqutariit pisortat ikiorsiissutaannik pisartagallit akornanni meeqqat inersimasullu amerlassusaat. Takussutissiami 10-mi takuneqarsinnaavoq nuna tamakkerlugu ilaqutariit pisortat ikiorsiissutaannik pisartagallit ilaqutariit imminnut assingusut sanilliunneri. Ilaqutariit sanilliunneranni takuneqarsinnaavoq ilaqutariit assigiinngikkaluarlutik assigiipajaamik inissisimasut. Ilaqutariit qanoq ittuuneri apeqqutaanngilaq pisortat ikiorsiissutaannik pisartagaqarnermut.

Takussutissiaq 9. Ilaqutariit pisortat ikiorsiissutaannik pisartagallit, ilaqutariit qanoq ittuunerinut aamma pct.-inngorlugu annertussusaanut immikkoortillugit

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	Amerlassusaat						Pct.-inngorlugit					
Ilaqutariit tamakkerlugit	6.731	6.120	4.172	5.070	4.532	4.263	100	100	100	100	100	100
0 inersimasut 1 meeraq	8	..	..	..	6	52	0	..	..	..	0	1
1 inersimasut 0 meeqqat	3.213	3.001	2.653	2.540	2.316	2.152	48	49	50	50	51	50
1 inersimasut 1 meeraq	743	672	584	580	525	507	11	11	11	11	12	12
1-imit amerlanerit inersimasut 1 meeraq	608	523	482	435	404	356	9	9	9	9	9	8
2 inersimasut 0 meeqqat	611	564	453	483	425	445	9	9	9	10	9	10
2-nit amerlanerit inersimasut 0 meeqqat	1548	1357	1132	1030	856	751	23	22	21	20	19	18

Takussutissiaq 10. Nuna tamakkerlugu ilaqutariit, ilaqutariit suunerinut immikkoortillugit aamma pct.-inngortillugit

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	Amerlassusaat						Pct.-inngorlugit					
Ilaqutariit tamakkerlugit	29.996	29.972	30.031	30.270	30.527	30.752	100	100	100	100	100	100
0 inersimasut 1 meeraq	1.150	1.113	1.128	1.094	1.066	1.115	4	4	4	4	3	3
1 inersimasut 0 meeqqat	15.538	15.543	15.599	15.906	16.232	16.435	52	52	52	52	53	53
1 inersimasut 1 meeraq	1.785	1.804	1.811	1.813	1.834	1.871	6	6	6	6	6	6
1-imit amerlanerit inersimasut 1 meeraq	1.177	1.101	1.077	1.079	1.103	1.111	4	3	3	3	4	4
2 inersimasut 0 meeqqat	4.675	4.749	4.741	4.767	4.741	4.742	15	16	16	16	16	16
2-nit amerlanerit inersimasut 0 meeqqat	5671	5662	5675	5611	5551	5.478	19	19	19	19	18	18

Inatsit tunngaviusoq

Ataani atuarneqarsinnaapput utoqqalinermi aammalu siusinaarluni soraarnerussutisiat pillugit inatsisit tunngaviusut. Annertunerusumik paasisutissanut Isumaginninnermut, Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfik, Namminersorlutik Oqartussat nittartagaanni <http://naalakkersuisut.gl> -imiittumi innersuussutigineqarpoq, tassani isumaginninnerup iluani inatsisit, peqqussutit nalunaarutillu il.il. atuutsinneqartut atuarneqarsinnaallutillu aaneqarsinnaapput.

Pisortanik ikiorsiissutit

Pisortanik ikiorsiissutinik, aningaasartuutininut aalajangersimasunut ikiorsiissutinik kiisalu immikkut ittumik tunngaveqarluni ikiorsiissutinik pisartagaqalersinnaatitaanermi piunasaqaataavoq qinnuteqartoq aalajangersimasumik najugaqarfeqarnissaa Kalaallillu Nunaanni inunnik nalunaarsuisarfimmi nalunaarsorsimanissaa, aammalu:

- Qallunaatut innuttaassuseqarnissaa,
- Qallunaatut innuttaassuseqartumut katisimasuunissaa, kingullertigut katisimasuunikuunissaa imaluunniit,
- Nunanik allanik isumaqatigiissuteqarneq imaluunniit nunat tamalaat akornanni kattuffiit isumaqatigiissutaat malillugit qallunaatut innuttaassuseqanngitsut Kalaallit Nunaanniinnermi ingerlaannartumik pilersuinermit aningaasartuutinullu aalajangersimasunut pisortanit ikiorserneqarsinnaatitaappata.

Pisortanit ikiorserneqarneq pisarpoq aatsaat pisariaqartitsineq ikiorsiissutinik allanik matuneqarsinnaanngippat. Pisortanit ikiorsiissuteqarneq pisarpoq Pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 15, 20. november 2006-imeersoq ima allanngortinneqartoq Pisortanit ikiorsiissutit pillugit inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut peqqussutaat nr. 5, maj 2008-imeersoq (Oqaatsitigut periutsitigullu erseqqissaanerit) aamma Inatsisartut peqqussutaat nr. 7, 31. maj 2010-meersoq pisortanit ikiorsiissutit pillugit inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarnera (Ilerfiillu angallaneqartarneri kiisalu pisortanit ikiorsiissutinik tunniussisarnermi piunasaqaatit erseqqissaavigineqarneri) malillugit. Pisortanit ikiorsiissutit tunniunneqartarnerat pillugu, iliussissatut pilersaarutit, sulisinnaassuseq il.il. pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 4, 15. marts 2007-imeersoq aamma takuuk.

Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutit

Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutit suliffeqannginnermik, napparsimanermik imaluunniit ajutoorsimanermik peqquteqartumik inuussutissarsiorluni isertitaqarunnaarnermi tunniunneqartarpoq.

Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissuteqartarnermi angerlartitaasimasutut nalunaarsorneqarsimasut suliffeqanngikkallartullu kiisalu nammineq pisuussutiginnisamik suliffeqanngikkallartut, angerlartitaasimasut napparsimasullu inuussutissarsiornermi isertitaasa taarserneqarnissaat isumannaarniarneqarpoq.

Ikiorserneqarnissamut piunasaqaatit naammassineqartariaqartut tassaapput:

- 18-inik ukioqalereersimanissaq imaluunniit pilersuisuunissaq,
- Kalaallit Nunaanni inuit allattorsimaffiani nalunaarsorsimanissaq, kiisalu
- Sapaatip akunnerini 13-ini kingullerni akissarsiaqarluni suliffeqarnikuusimanissaq piffissamilu tassani minnerpaamik akunnerit 182-it suliffiginikuusimanissai. Piffissaq suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutinik pisartagaqarfiusimasoq suliffeqarluni isertitaqarfiusimasutut naatsorsuussaangilaq.

Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutit annertussusaat, ullormi siullermi suliffeqanngitsutut saaffiginninnermit agguaqatigiissillugu akunnerit sapaatip akunnerini 13-ini kingullerni akissarsialittut suliffiusimasut malillugit

Utaqqisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartut –
qupp. 10

naatsorsorneqartarput. Ikiorssiissutillu annerpaamik sapaatip akunnerini 13-
ini pisartagarineqarsinnaapput. Ikiorssiisutaasartut minnerpaamik ulluni 14-
ini annerpaamillu akunnerni 40-
ini isertitanut naatsorsuussaapput

Suliffeqanngikkallarnermi ikiorssiissutit akileraarusigassaapput, SIK-mi
Naalakkersuinilu isumaqatigiissutit malillugit akit minnerpaat
ilinniagaqarsimanngitsunut 90 procentiinik naleqarlutik.

Suliffeqanngikkallarnermi ikiorssiissutit Inatsisartut Peqqussutaat nr. 5 1. juuni
2006-imeersoq suliffeqanngikkallarnermi ikiorssiissutit pillugit 1. juuli 2006-
imi atuutilersoq malillugu tunniunneqartarput.

Ernereernermi ullormusiat il.il.

Ernereernermi ullormusiaqartitsineq pisarpoq ernisimalluni
sulinngiffeqarnermi isertitaqarunnaarsimagaanni.

Ullormusiaqarsinnaatitaaneq akissarsiaqarlutik sulisunut, namminersortunut
taakkulu apparisaannut pilersueqataasunut soorlu aalisartunut, piniartunut
savaatilinnullu aammalu ilinniagaqarsimallutik naammasserlaanut
ilinniarnissamullu ilinniarfinnut aalajangersimasunut qinnuteqarsimasunut
atuuppoq. Ullormusiat annertussusaat ilinniagaqarsimanngitsunut
akunnermut aki ilanngaataqanngitsoq malillugu annerpaamillu sapaatip
akunneranut akunnernut 40-nut annertussusilinnut naleqqussagaavoq.

Ernereernermi ullormusianut atuutsinneqartut tassaapput:

- Naartusoq erninissamut naatsorsuutigisamit sapaatip akunneri
marluk sioqqullugit sulinnngiffeqarsinnaatitaavoq.
- Meerartaarnermi siullermi anaanaasoq ernereernerup kingorna
sapaatip akunnerini 15-
ini sulinnngiffeqarsinnaatitaavoq kiisalu
meerartaaqqinnermi imaluunniit amerlanerusunik
meerartaaqqinnermi ernereernerup kingorna sapaatip akunnerini
19-
ini sulinnngiffeqarsinnaatitaalluni.
- Ataataasoq meeqqap/meeqqat inunngoreerneranniit sapaatip
akunneri pingasut sulinnngiffeqarsinnaatitaavoq.
- Angajoqqaat, tassa imaappoq nammineq toqqakkamik
angajoqqaajusoq, siullerpaamik meerartaarnermi ernereernerup
kingorna aamma sapaatip akunneri 21-
t
sulinngiffeqarsinnaatitaavoq kiisalu meerartaaqqinnermi
aralinnilluunniit meerartaaqqinnermi ernereernerup kingorna
aamma sapaatip akunneri 25-
t sulinnngiffeqarsinnaatitaalluni
(angajoqqaat sulinnngiffeqarsinnaanerannut inatsit malillugu).

Ernereernermi ullormusiaqartitsineq pisarpoq Inatsisartut Inatsisaat nr. 14 17.
decembari 2009-meersoq naartunermi, ernereernermilu sulinnngiffeqarnermi
meeravissiartaarnermilu sulinnngiffeqarneq ullormusiaqarnerlu pillugit inatsit
malillugu. Peqqussut 1. marsi 2010-imi atuutilerpoq. Meerartaarnermi
sulinngiffeqarnerup sivissusaa allanngortinneqarpoq Naartunermi,
erninermi meeravissiartaarnermilu sulinnngiffeqartarneq

ullormusiaqartarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 28. november 2019-imeersoq (Angajoqqaat sulinngiffeqartarnerinut piffissarititaasup sivitsorneqarnera) malillugu.

Nalunaarsuutit tunngaviusut aamma suliarineri

Isumaginninnermut nalunaarsuutit tunngaviusut kommunit nalunaarsuiffinninngaanneerput. Nalunaarsuutit Kommunit akuerisaannik KIMIK IT A/S-imit tiguneqarput. Isumaginninnermut naatsorsuutit allattorsimaffiat aammalu nalunaarsuutit tunngaviusut qulequttani tulliuttuni taaneqartut Datatilsynet-mit akuerineqarlutik nassuiarneqarput. 2018-i aallarnerfigalugu Sermersuumi nalunaarsuuserisarfik Prisme, nalunaarsuutininik toqqaannartunik aallerfiusoq, atulerpoq. Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiineq, suliffeqannginnermi aamma suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiineq napparsimanermi, tamarmik suliffeqannginnermi ikiorsiissuteqarnertut ataatsimoortinneqarput. Qeqqata Kommunianut tunngasunut 2019-imi Prisme atornerqalerpoq.

2018-i aallarnerfigalugu akileraarutaasussatut pisortanit ikiorsiissutaasartut ataatsimut katinneqarput, pisortani ataatsimoorussamik kontoplanini ikiorsiissutinut immikkoortiterinerit nutaat malillugit.

Uuttuutit atornerqartut

Isumaginninnermut tunngasut kisitsisitigut paasissutissaanni uuttuutit pingaarnerit tassaapput:

- Inuup-normua
- Ikiorsiissutip suunera (arts- aamma kontonormu)
- Ulloq ikiorsiissuteqarfigineqartoq (ulloq, qaammat aamma ukioq)
- Ikiorsiissutip annertussusaa (aningaasat koruuninngorlugit)

Kisitsisitigut paasissutissat aaqqissuunneri

Nalunaarsuutit tunngaviusut allaffissorluni nalunaarsuiffinninngaanneerput, kisitsisitigullu paasissutissiinnermut atortussiatut ineriartortitaanatik, taamaattumillu nalunaarsuutit tunngaviusut suliareqqillugit misissorlugillu suliaapput.

Nalunaarsuutininik misissuineq

Ikiorserneqarsimasut allattorsimaffianni ilaasut ikiorserneqareernerup kingorna ikiorsiissutinik utertitsisimasut (ikiorsissutigineqartunik taarsiisimasut), kukkunermilluunniit allattorsimaffimmiittut naatsorsuutininik ilaangillat. Inuup normui atorsinnaanngitsut nakkutiginnilluni misissuinnermi peerneqarput. Kommunit naatsorsuutaannit aammalu kommunini tapiissutigineqarsimasut naatsorsuutaannit uani saqqummersitami annikitsumik allaanerussuteqartoqarnera nalunaarsuutininik atornerqartunik misissuinnerup takutipppaa.

Kommunit naatsorsuuseriviini kisitsisinilu paasissutissani saqqummiunneqartuni ikiorsiinerit ukiup siuliani pisut ilaasinnaapput; soorlu ikiorsiinerup pereerneratigut akiliinerit akinut malittarisassaliorsimanagerup kinguneratigut pisimasut, taamaattumillu aningaasat amerlassusaat akinik malittarisassaliorsimanagerup kingunerisaanit ikiorseereernermi akiliisimanertut nalilersukkat 500 kr.-it ataallugit annertussusillit piaarneqarput. Pisortanit ukiup ingerlanerani ikiorserneqarsimasut naatsorsuinermi 500 kr.-nik anginermilluunniit ikiorserneqarsimasut naatsorsuutini killigititaapput, suliffeqanngikkallarnermilu aammalu ernereernermi ullormusianut il.il 1.000 kr.-it killigititaallutik.

Periaaseq

Kisitsisini paasissutissani matumani pineqartut tassaapput Naatsorsueqqissaartarfiup inunnik nalunaarsuiffiani inuit ukiup naanerani Kalaallit Nunaanni kommunini najugaqartutut allattorsimasut. Inuit nalunaarsuiffianni sumiiffimmi najugaqartutut allaqqasoq tassani najugaqartutut naatsorsuussaavoq, inuillu allattorsimaffianni sumiiffimmi najugaqartutut naatsorsorneqarsimaneq kommunit naatsorsuuserisarfiani allami najugaqartutut allaqqasinnaalluni.

Utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartut ikiorsiissutaasartut annertussusaat ikiorsiissutillu tunniunneqartut amerlassusaat malillugit killilerneqarput. Ikiorserneqartoq ukiup ingerlanerani 500 kr.-t ataallugit pisortanit ikiorsiissutinik pisartagalik naatsorsuutini ilaangilaq. Suliffeqanngikkallarnermi aammalu ernereernermi il.il. ullormusialinnut 1.000 kr. killigitinneqarpoq. Taamatut killiliinermi malittarisassanut allannguinerup kinguneri naatsorsuutitut ilaanginnissaat isumannaarniarneqarpoq.

Meerartaarnermi ullormusiat il.il.

Meerartaarnermi ullormusiat naatsorsorneranni ukiumi pineqartumi meerartaarnermi ullormusiaqarsimasut tamarmik ilanngunneqarput. Meerartaarnermi ullormusiallit ilaat ukiut marluk (ass. 2018-ip naanerani aamma 2019-ip aallartinnerani) ullormusiaqarsinnaasarput. Taamaasilluni meerartaarnermi ullormusiallit ukiumi pineqartumi ernisimasunit amerlanerupput.

Ilaqtariit

Ilaqtariit naatsorsorneranni Naatsorsueqqissaartarfiup ilaqtariit pillugit paasissutissiornerani (ass. BENFAM1 tabelimi) nassuiaassinera atorneqarpoq. Inuusuttut angerlarsimaffimmi najugaqartut naatsorsuutigineqarput qitornaasimassasut.

Naatsorsuutit inerneru aamma ataatsimut kisitat inerneru

Tabelit ilaanni ikiorsiissutinut pisartut amerlassusaannut kisitsisit inerneru nuna tamakkerlugu ikiorserneqartartut amerlassusiattut inerneqanngillat, tamannalu ikiorsiissutinik akileraarutaasussanik pisartut saniatigut aamma akileraarutaasussaangitsunik pisortanit ikiorserneqartarnerannik

pissuteqarsinnaavoq. Naatsorsuutinili ikiorserneqartartut amerlassusaat ikiorsiissutit suunerini pineqartuni assigiinngitsuni tamarmik naatsorsuutini ilaapput, nunali tamakkerlugu naatsorsuutini inummik ataatsimik naleqarlutik ikiorsiissutinik pisartutut naatsorsorneqarput.

Pisortanit ikiorsiissutit, akileraarusigassaangitsut: Utertitsinissamut pisussaataaneq

Ikiorserneqartartunut naatsorsuutit aammalu pisortat ikiorsiissutaasa akileraarutaasussaangitsut amerlassusaannik taasatut naatsorsuutit, pisortat ikiorsiissutaannik taarserneqartussanik ilaqanngillat; pineqartut pillugit kommunit assigiinngitsunik nalunaarsueriaaseqartarnerat pissutigalugu.

Ukiut

Ukiumi pineqartumi decembarip naanerani ukiorisat malillugit naatsorsorneqarput.

Kommunit najugaqarfii

Januaarip aallaqqaataat 2009 aallarnerfigalugu kommunit 18-iusimasut kommunerujussuarnut sisamanut katiterneqarput, 2018-imilu januaarip aallaqqaataani Qaasuitsup Kommunian aamma Kommune Qeqertalimmut kiisalu Avannaata Kommunianut avinneqarluni. Saqqummersitami matumani 2018-imi decembarimi kommunit avinneqarneri nutaat malinneqarput, kommuniusimasulli kommunini nutaani najugaqarfittut atornerarput. Saqqummersitamilu kommuninut immikkoortiterinerni massakut kommunit avinneqarneri pineqarput, najugaqarfinnullu immikkoortiterinerni 2009 sioqqullugu kommunit pineqarlutik. Immikkoortiterinerit marluk ataani takussutissiami takuneqarsinnaapput

Tabel 1. Kommunit najugaqarfii

Kommuni	Kommune Kujalleq	Kommuneqarfik Sermersooq	Qeqqata Kommunian	Kommune Qeqertalik	Avannaata Kommunian
Najugaqarfik	Nanortalik Qaqortoq Narsaq	Ivittuut Paamiut Nuuk Tasiilaq Ittoqqortoormiit	Maniitsoq Sisimiut	Kangaatsiaq Aasiaat Qasigiannugit Qeqertarsuaq	Ilulissat Uummannaq Upernavik Qaanaaq

---

Ilisarnaatinut nassuiaatit
... Paasissutissat pigineqanngillat
.. Paasissutissat tatiginanngitsut ilisarinnilersitsisinnaasulluunniit
. Kisitsisitaqarsinnaanngitsut
0 Affaanit mikinerusut
- Nul
* Kisitsisaagallartut imaluunniit missingersuut

Saaffiginniffissaq
Sune Steenskjold
E-mail: sust@stat.gl

Isumaginninnermut tunngasut

Naatsorsueqqissaartarfik
Postboks 1025 · 3900 Nuuk
Oqar.: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90
www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

